

Få mere at vide

Du kan læse mere om plante- og husdyrgenetiske ressourcer på Plantedirektoratets hjemmeside: www.fvm.dk/genres

Her kan du også tilmelde dig nyhedsbrevet "genetiske ressourcer" og få nyheder om bevaring af husdyr og planter pr. mail.

de i moderne racer og sorter. Dermed kan de oprindelige racer og sorter danne udgangspunkt for en bæredygtig udvikling af fødevarerproduktionen, da de gør det muligt at finde alternativer, som kan forbedre smagsoplevelsen og næringsindholdet, er mere hårdføre og modstandsdygtige overfor sygdomme eller egner sig bedre til miljøvenlig drift.

Samtidig kan de være med til at tilfredsstille behovet for et bredere udvalg af gode, sunde rå-

varer, som falder i den kvalitetsbevidste forbrugers smag og højner fødevarerens sikkerhed.

Listen over bevaringsværdigt materiale er lang og spænder lige fra gamle danske æblesorter som Gråsten og Ingrid Marie, over korn som emmer og spelt, til Frederiksborghesten og den brune bi fra Læsø.

Internationalt samarbejde styrker indsatsen

I Danmark indsamles og opbevares oprindelige plante- og husdyr genetiske ressourcer, så de er tilgængelige for avlsarbejdet fremover. Som led i denne opgave deltager Danmark bl.a. i et fællesnordisk bevaringssamarbejde, hvor materiale fra planter og husdyr i hele Norden indgår i genbanken NordGen.

Via FN's fødevarerorganisation, FAO, har Danmark desuden forpligtet sig til at bevare og sikre bæredygtig udnyttelse af

de plante- og husdyrgenetiske ressourcer. Dels for at bevare lokale arter og lokalt særpræg, dels for at sikre at generne også er tilgængelige for forædlings- og avlsarbejde samt forskning i fremtiden.

Arbejdet koordineres af faglige udvalg for henholdsvis plante- og husdyrgenetiske ressourcer, som er nedsat af fødevarerministeren. Udvalgene udarbejder bl.a. handlingsplaner for bevaring, bæredygtig udnyttelse, formidling, forskning samt internationalt samarbejde og administration.

Plantedirektoratet fungerer som fagligt videnscenter for bevaringsarbejdet og koordinerer i samarbejde med de faglige udvalg indsatsen for at fremme bevaringen af de genetiske ressourcer og bæredygtig anvendelse i jordbruget.

Tilskud til projekter

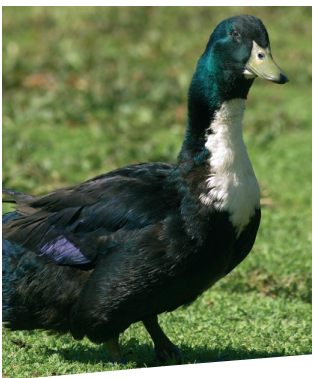
Fødevarerministeriet støtter bevaringsarbejdet for genetiske ressourcer gennem økonomiske tilskud til avls- og raceforeninger, planteavlere, museer og andre, som deltager i avl af gamle plantesorter og oprindelige danske husdyrracer.

Information om støtteberettigede arter og vejledning til ordningen findes på Plantedirektoratets hjemmeside.

Kontakt

Plantedirektoratet
Fagcenter for Plante- og Husdyrgenetiske ressourcer
Skovbrynet 20
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 4526 3600
genres@pdir.dk
pdir.fvm.dk

Ved du at?

De bevarede gener udgør grundlaget for fremtidig avl, opdyrkning og forædling gennem traditionelle metoder – der er altså ikke tale om genmodificerede planter og dyr, GMO.

Hvad er genetiske ressourcer?

Denne folder fortæller om arbejdet for at bevare plante- og husdyrgenetiske ressourcer – og hvordan de kan være med til at sikre fødevarer af høj kvalitet og bæredygtig udvikling i fremtidens landbrug.

De plante- og husdyrgenetiske ressourcer er det råmateriale, som udgør grundlaget for moderne fødevarerproduktion.

Gennem århundreders forædling og renavl har landbruget frembragt højtydende plantersorter og husdyrracer, der har været med til at sikre Danmark en fremtrædende plads som leverandør af kvalitetsfødevarer.

Denne udvikling medvirker samtidig til, at udbuddet af sorter og racer indsnævres i takt med, at forædlingen finder sted, og dermed forsvinder også en del af deres egenskaber. Derfor arbejder Fødevareministeriet for at forhindre, at disse værdifulde genetiske ressourcer går tabt ved bl.a. at give tilskud til avl af

gamle danske plantersorter og husdyrracer.

Hvorfor bevare genetiske ressourcer?

For at kunne tilpasse fødevarerproduktionen og ruste producenterne til nye udfordringer og vilkår i fremtiden er det vigtigt at bevare et bredt udvalg af planter og husdyr.

Dette er nødvendigt for at sikre, at nyttige genetiske egenskaber ikke går tabt – egenskaber, der på længere sigt kan være med til at afhjælpe problemer som nye sygdomme, klimaforandringer eller ændrede forbrugskrav. Gennem forskning og traditionel forædling kan de gamle racer og sorters egenskaber kortlægges og overføres til det moderne avlsmateriale, hvilket er en forudsætning for at kunne udvikle f.eks. plantersorter til fremtidige behov.

Samtidig udgør de gamle husdyrracer og plantersorter en del af vores fælles kulturhistoriske

arv, da de er udtryk for den udvikling, dansk landbrugs- og fødevarerproduktion har gennemgået i løbet af de seneste århundreder. Derfor er de gamle gener også interessante for bl.a. hobbyavlere, frilandsmuseer og nicheproduktion, hvor især økologer i de senere år har haft stor glæde af en kornart som spelt.

Smag og behag

I Fødevareministeriets arbejde med at bevare husdyrgenetiske ressourcer indgår f.eks. det sortbrogede landracesvin, som i dag ikke er særlig udbredt.

Det sortbrogede landracesvin er noget mindre end moderne racer, men det kompenserer i stedet ved at være mere robust

og med en høj frugtbarhed, hvilket f.eks. kan blive nyttigt i avlsarbejdet fremover.

For at sikre at det sortbrogede landracesvin bliver bevaret, giver Fødevareministeriet tilskud til avlere af racen.

Hvad angår gamle plantersorter, så ligger en stor del af disse gemt i den fælles nordiske genbank, NordGen.

Fødevareministeriet har givet støtte til en række projekter, som har undersøgt de gamle sorters egenskaber og anvendelsesmuligheder til f.eks. nicheproduktioner. Der har bl.a. været projekter om gamle kornsorter til bagning og ølbrygning og om udviklingen af øl baseret på dansk humle. I et projekt om kål og rodfrugter er der for nylig fundet en meget lovende kålroe, som har vakt gastronomers interesse.

Fælles for de gamle husdyrracer og plantersorter er, at de rummer en række egenskaber, som ikke nødvendigvis er til ste-

